

**Oponentský posudek na diplomovou práci Terezy Dlešťkové
na téma
„ Problematika oběti trestného činu v kriminologii“**

Rozsah diplomové práce: 81 stran vlastního textu

Datum odevzdání práce: 14. 5. 2015

1. Aktuálnost tématu:

Posuzovaná diplomová práce je věnována otázkám, které jsou zejména v posledních letech v popředí zájmu odborné veřejnosti. Zkoumání problematiky obětí trestných činů do značné míry souvisí se snahou o posílení jejich postavení v trestním řízení. Velký význam je však přikládán i potřebě podpory a ochrany obětí mimoprocenálními prostředky, a to zvláště v případech obětí zvláště zranitelných, jimiž jsou například oběti domácího násilí. Hlubší analýza kriminologických aspektů oběti trestného činu a odpovídajících právních instrumentů, které mají přispět k její účinnější ochraně a k náležitému zohlednění jejich oprávněných zájmů, je proto aktuální.

2. Náročnost tématu:

Zpracování tématu vyžaduje interdisciplinární přístup. Základním předpokladem je důkladné studium kriminologických, resp. viktimologických poznatků. Zároveň je nezbytné, aby diplomantka byla patřičně obeznámena se současnou úrovní právního přístupu k oběti trestného činu. Diplomantkou zvolené komparativní pojetí celé práce navíc klade nároky na hlubší orientaci v zahraniční, konkrétně španělské odborné literatuře a příslušné právní úpravě této země.

3. Hodnocení práce podle stanovených kritérií:

Cílem předložené práce je provést teoretickou analýzu problematiky oběti trestného činu z kriminologického hlediska a v návaznosti na tuto analýzu provést komparaci právních úprav týkajících se obětí trestných činů v České republice a ve Španělsku (srov. formulaci cílů práce na str. 1 a 2). Vzhledem k tomu, že španělská právní úprava ochrany oběti je považována za velmi pokrokovou, považují toto zaměření práce za společensky potřebné.

Práce je přehledně uspořádána. Výklad je rozčleněn do pěti kapitol, úvodu a závěru a doplněn seznamem použitých pramenů. Jednotlivé kapitoly jsou navíc vnitřně velmi podrobně členěny, což usnadňuje orientaci v textu.

Práce vychází z vhodně zvolené systematiky. První kapitola je věnována rámcovému vymezení viktimologie jako vědní disciplíny včetně jejího historického vývoje. Ve druhé kapitole se diplomantka zabývá klíčovými pojmy, s nimiž viktimologie pracuje, zejména procesem viktimizace, viktimností a typologickými znaky obětí trestných činů. Ve třetí kapitole jsou zkoumány především viktimogenní faktory, ale i další otázky na tuto problematiku navazující (např. specifické reakce obětí na jednání pachatele, oběti genderově podmíněného násilí, procesy vyrovnání se s viktimizací aj.). Čtvrtá kapitola obsahuje stručný výklad o viktimologické prevenci. V páté kapitole je pak rozebíráno postavení oběti v našem a španělském právním systému a provedeno srovnání obou uvedených systémů. V závěru jsou shrnuty hlavní myšlenky práce a nastíněny návrhy de lege ferenda.

Po metodologické stránce se práce opírá o studium širokého okruhu odborné literatury, judikatury a internetových zdrojů. Vysoce oceňuji práci autorky s četnou

španělskou literaturou a judikaturou (seznam použité literatury čítá 19 zahraničních monografií a více než dvě desítky zahraničních článků). Avšak pokud jde o tuzemské literární prameny, mohla být diplomantka pozornější při jejich uvádění v průběžných poznámkách pod čarou i v seznamu použité literatury (srov. např. chybné uvedení autorů komentáře k zákonu o obětech trestných činů na str. 11 nebo na str. 90, pochybení podobného rázu v případě učebnice trestního práva procesního na str. 68 nebo na str. 90 aj.).

Po obsahové stránce považují práci za zdařilou. Diplomantce se podařilo shromáždit a zajímavým způsobem zpracovat španělskou viktimologickou literaturu a tímto způsobem zobrazit moderní evropský přístup k obětem trestných činů. Diplomantka v práci prokázala, že je schopna samostatně pracovat s použitými prameny a zaujímat ke zkoumané problematice vlastní odůvodněná stanoviska. Za opodstatněné považují její návrhy na zdokonalení české právní úpravy, které vycházejí ze španělského modelu soukromé žaloby. Za správný je možno považovat i důraz diplomantky na širší uplatňování restorativních programů, které mohou přispět k uspokojení obětí a obnovení společenských vztahů narušených trestným činem.

Práce je čtivá, po stylistické stránce je psána vyzrálým odborným jazykem.

4. Otázka k obhajobě:

Metody prevence, zejména kamerový dohled a preventivní opatření spočívající v odhalení trestní minulosti osoby (viz str. 59 a 60 práce); jejich kladné a záporné stránky a stanovisko diplomantky k nim.

5. Práci jednoznačně doporučuji k obhajobě.

6. Navržený kvalifikační stupeň: výborně

JUDr. Marie Vanduchová, CSc.
vedoucí diplomové práce

V Praze dne 16. 6. 2015

